

stat til en anden eller på anden måde ulovligt fjernes fra den, som har forældremyndigheden. Denne konvention pålægger medlemsstaterne en pligt til at medvirke til, at barnet tilbagegives, såfremt bortførelsen eller tilbageholdelsen var ulovlig efter reglerne i den stat, hvor barnet boede på tidspunktet for bortførelsen eller tilbageholdelsen. Det er således hensigten med konventionen at genoprette den faktiske tilstand før bortførelsen eller tilbageholdelsen ved, at barnet så hurtigt som muligt sendes tilbage til sin oprindelsesstat.

I særlige tilfælde kan tilbagegivelse dog undlades, herunder hvis der er en alvorlig risiko for, at tilbage-sendelse vil være til skade for barnets sjælelige eller legemlige sundhed, eller hvor et barn, der har opnået en sådan modenhed og alder, at der bør tages højde for dets mening, selv modsætter sig tilbagegivelse.

Europarådskonventionen af 1980 fastlægger, under hvilke betingelser en afgørelse om forældremyndighed eller samvær, der er truffet i en kontraherende stat, skal anerkendes og fuldbyrdes i en anden kontraherende stat. Udgangspunktet er, at afgørelser om forældremyndighed, om hvor barnet skal bo, eller om samvær, der er truffet i en kontraherende stat, anerkendes her i landet, og at de kan fuldbyrdes, hvis de kan danne grundlag for fuldbyrdelse i oprindelsesstaten. Europarådskonventionen er således ikke begrænset til spørgsmål om ulovlig bortførelse eller tilbageholdelse af et barn. Nægtelse af anerkendelse eller fuldbyrdelse kan bl.a. ske, hvis afgørelsen på grund af ændrede forhold "åbenbart" ikke er forenelig med, hvad der er bedst for barnet.

Ud over forældremyndighed og samvær omfatter Europarådskonventionen også afgørelser vedrørende omsorgen for barnets person, herunder retten til at bestemme, hvor barnet skal bo, samt afgørelser om tvangsfjernelse af børn fra forældremyndighedsindehaveren med henblik på anbringelse udenfor hjemmet. Der henvises til betænkningens afsnit 3.5.2.1.4. og afsnit 3.5.2.1.2.3.

3.4.4. Fuldbyrdelse i Danmark

Ifølge retsplejelovens § 536 kan afgørelser om forældremyndighed og samvær fuldbyrdes gennem fogedretten ved anvendelse af tvangsbøder eller ved umiddelbar magtanvendelse. Fogedretten afgør, hvilke af disse tvangsmidler der skal bringes i anvendelse. Efter § 596, stk. 2, kan fogedrettens bistand endvidere opnås til en umiddelbar fogedforretning, når dette er påkrævet til håndhævelse af forældremyndighed. Fogedretten kan nægte at fremme fogedforretningen, hvis der er alvorlig fare for barnets sjælelige eller le-

gemlige sundhed. Er fogeden i tvivl, skal der ske bevisførelse. Fogeden er ikke bundet af forældrenes ønsker, idet fogedretten af egen drift skal påse, at barnet ikke udsættes for fare. Fuldbyrdelsen kan være så belastende for barnet, at der til brug for rettens afgørelse bør indhentes en erklæring fra en børnesagkyndig om, hvorvidt barnets sjælelige eller legemlige sundhed udsættes for alvorlig fare ved fuldbyrdelsen. Ældre børn skal normalt høres.

Efter § 48 i lov om social service er det kommunen, der fuldbyrder afgørelser i sociale sager. Bestemmelsen giver uden retskendelse kommunen adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig m.v. for at eftersøge og medtage børn og unge for at fuldbyrde sådanne afgørelser. Politiet yder kommunen bistand hertil.

3.4.5. Gennemførelse af konventionens regler om anerkendelse og fuldbyrdelse – artikel 24 og 26

For at gennemføre konventionens artikel 24 og 26 i dansk ret er det nødvendigt at udpege de myndigheder, der skal behandle anmodninger om anerkendelse eller ikke-ankendelse eller om eksigibilitet, samt at fastsætte visse procedureregler for behandlingen af sådanne sager.

Udvalget anbefaler, at kompetencen til at træffe afgørelse om anerkendelse eller ikke-ankendelse af en foranstaltning eller om eksigibilitet efter konventionens artikel 24 og 26 bør henlægges til fogedretten. Efter udvalgets opfattelse vil fogedretten være et egnet forum for behandling af sådanne anmodninger, bl.a. fordi fogedretten i forvejen har erfaring med behandling af anmodninger om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser efter børnebortførelsesloven samt om anerkendelse af fremmede retsafgørelser samt om at erklære fremmede retsafgørelser eksigible efter EF-domskonventionen. Fogedretten vil endvidere kunne opfylde konventionens forudsætning om, at der skal anvendes en enkel og hurtig procedure.

Udvalget forudsætter, at de almindelige regler i retsplejeloven om fogedrettens sagsbehandling også finder anvendelse på sager efter artikel 24 og 26, herunder at fogedretten giver modparten lejlighed til at udtale sig, før fogedretten træffer afgørelse. I sager af denne karakter vil fogedretten formentlig som udgangspunkt træffe afgørelse på skriftligt grundlag. Fogedretten kan dog anordne mundtlig forhandling, hvis det af særlige grunde må anses for hensigtsmæssigt; fogedretten bør normalt imødekomme en anmodning fra begge parter om mundtlig forhandling. Der er dog ikke behov for særlige lovregler om disse spørgsmål, der ligger inden for rammerne af de almindelige regler i retsplejeloven om fogedrettens sagsbehandling. Ud-